16. 10. 2009

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Krize

Všichni mluví o krizi a krize může za vše. Pomineme-li více či méně seriozní úvahy, týkající se ekonomiky, důsledkem krize je také vyšší snaha nenazývat věci pravými jmény. Ona snaha nazvat skutečnost jinak sice není novinkou, možná se ale blíží dalšímu ze svých vrcholů – jestli to pak není tím, že jsme se dostatečně vzdálili minulému vrcholnému období, které bylo na konci osmdesátých let již minulého století (tedy jen 20 let nazpět). Projevy jsou ale stejné - nepopudit, neznervóznit a hlavně, hlavně na sebe neupozornit.

Z bližšího pohledu je možná jedno, zda někdo někoho zničí mocensky (tehdy), nebo ekonomicky (nyní) – navíc mocenská likvidace stejně znamená likvidaci ekonomickou. Podstatné ale je, že zmatení pojmů může mít celkem zásadní dopad ve ztížené možnosti pochopit, že by situace mohla být vážná.

Připadá mi totiž, že postupem doby dochází ke stále větší relativizaci pojmů a k rozšiřování oblastí, do kterých by dříve bylo nemyslitelné vstoupit. Nemyslitelné však nikoliv proto, že by to bylo zakázané, ale protože, že by to nikdo obezřetný neudělal. Sotva někomu jedoucímu v autě bude stačit informace, že touto silnicí téměř nikdo nejezdí, k tomu, aby v zatáčce využil celou šířku silnice. Je to logické, takové jednání by mohlo být smrtelně nebezpečné – následek si tedy umí každý představit. Téměř nikomu ale nečiní problémy dělat vysoce riziková ekonomická rozhodnutí, protože následkem takových jednání smrt většinou není – navíc jej mnohdy ti, kteří by právě měli být zdrženliví a měli by jej na rizika takovéhoto jednání upozornit, ještě podporují.

Jako hezký příklad účelových pojmů, které vypadají nevinně, všichni je akceptují, přijímají a nevidí v nich nic nebezpečného, je např. krizový management a nádherný termín, toxická aktiva.

Toxická aktiva jsou dle mého názoru jako termín naprosto nepřekonatelná. Zdá se naprosto nesmyslné, aby někdo, kdo zjistí, že je majitelem něčeho zcela bezcenného, co nazvat aktivy by znamenalo vrchol stupidity, ale co je jako aktiva účetně vedeno, na formulaci aktiva setrval. Podíváme-li se ale na věc z pohledu toho, kdo v zájmu svých příjmů za cizí peníze to, co nazývá aktivy a co je (název nelze napsat ani vyslovit) pořídil, pak dotyčný asi opravdu nemůže nazvat věci pravými jmény. A jsou tady toxická aktiva. Nejsou to úplně ideální aktiva, možná jsou trochu závadná, možná jsou již trochu navinulá, ale konečně, nikdo nemůžete říkat, že jsou bezcenná, jsou to přece aktiva. No a konec konců všechno má přece svoji cenu, musí si to jen najít svého kupce – s tím přece nelze polemizovat.

Krizový management je také pěkný výraz, není tak do očí bijící jako toxická aktiva, ale přece jen. Pokud management řádně řídí společnost, předpokládal bych, že by měl i v období konjunktury zvažovat rizika. Pokud ne, pak by mělo být něco špatně. Leda snad, že management zvažuje rizika a chce se jim vyhnout, zástupce vlastníka či vlastník sám jej ale do rizika nažene, neboť ostatní se přece také nebojí (pomiňme teď , že odpovědný manager může jít jinam, protože je otázkou zda, v období optimismu nějaké jinde, umožňující opatrné vedení společnosti, vůbec je). Bývá zvykem vedení společností přirovnávat ke kapitánům lodí – pak bych se zeptal, proč nejsou jedni kapitáni pro dobré počasí a jedni pro bouřku ? Protože střídání počasí nejsme schopni předpokládat ? Protože by to také mohlo být smrtelně nebezpečné ?

Nemůže být ale ekonomika, která se vymkne, někdy také smrtelně nebezpečná ? A nemůže se na tom riziku někdy podílet i právo, pokud by bylo ochotno se také „utrhnout“ tak, jak to umí

ekonomika? Neměli bychom se tedy alespoň snažit nazývat věci pravými jména a snažit se o sebereflexi, protože jinak by to za určitých okolností mohlo být také smrtelně nebezpečné a je dost možné, že to již dříve na různých místech obdobně smrtelně nebezpečné bylo , jen tomu nikdo nevěřil ?

Jaroslav Vaško

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Pracovněprávní dokumenty a elektronický podpis – když certifikát vyprší dříve než archivační lhůta
- 10 otázek pro … Janu Andresovou
- Souhrn významných událostí ze světa práva
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Nové nařízení EU o obalech a obalových odpadech: kdo všechno může být výrobcem?
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Okamžité zrušení pracovního poměru vs. výpověď podle ust. § 52 písm. g) zákoníku práce
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Soudní dvůr EU upřesnil dosah pravidla proti zneužívání ve směrnici o mateřských a dceřiných společnostech (rozsudek NEO GROUP)
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Transparentní odměňování: co se změnilo mezi návrhem MPSV a vládním návrhem a proč s přípravou nečekat na vyhlášení zákona